

Programy operacyjne, czyli unijne wsparcie mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw

Od pomysłu do rynku

Poza opisanym w styczniowym wydaniu GEODETY programem Horyzont 2020 dla perspektywy finansowej na lata 2014-20 przygotowano siedem grup programów, które mają elementy wspierające działania mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Jest to pięć krajowych programów operacyjnych (PO), 16 regionalnych programów operacyjnych (RPO) oraz Program Operacyjny Polska Wschodnia. To kolejna szansa na pozyskanie środków unijnych również dla firm geodezyjnych.

Jacek Smutkiewicz

Motyw przewodni bieżącej perspektywy budżetowej UE to „Od pomysłu do rynku”. Założeniem programów operacyjnych jest bowiem wsparcie realizacji pełnego procesu powstawania innowacji: od fazy tworzenia się pomysłu, poprzez etap prac badawczo-rozwojowych, w tym przygotowanie prototypu, aż po komercjalizację wyników prac B+R (badawczych i rozwojowych).

W tabeli poniżej wymienione zostały wszystkie wspomniane programy, z zastrzeżeniem, że PROW (poz. 7) dotyczy tylko firm działających na obszarach wiejskich, a POPW (poz. 5) dotyczy rozwoju firm działających w województwach: lubelskim, podlaskim, podkarpackim, świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim.

Kategoria przedsiębiorstwa	Liczba osób zatrudnionych: roczne jednostki robocze (RJR)	Roczny obrót	Całkowity bilans roczny
Średnie	<250	≤50 mln euro (1996 - 40 mln euro)	≤43 mln euro (1996 - 27 mln euro)
Małe	<50	≤10 mln euro (1996 - 7 mln euro)	≤10 mln euro (1996 - 5 mln euro)
Mikro-	<10	≤2 mln euro (wcześniej niedefiniowane)	≤2 mln euro (wcześniej niedefiniowane)

Nowa definicja MŚP (progi i pułapy obowiązujące od 1 lipca 2014 r.); na podstawie poradnika PARP

W artykule omówione zostały: RPO województwa śląskiego (jako jeden z przykładów regionalnych programów operacyjnych) oraz PO Inteligentny Rozwój. Podane są też terminy tegorocznych naborów, ale do konkursów ogłaszanych w ramach poszczególnych programów aplikować będzie można także w kolejnych latach.

Niektóre programy są istotne dla firm ze względu na możliwość skorzystania

z dofinansowania własnej działalności, inne – dla podwykonawców działań realizowanych przez beneficjentów tych programów (zarówno prywatnych, jak i państwowych). O ile w drugim przypadku wystarczy czytać specyfikacje przetargowe i/lub wyszukiwać oferty na wykonanie usług, to w tym pierwszym trzeba zagłębić się w morze nowych sformułowań, określić i definicji. Dlatego przed zapoznaniem się z konkretnymi dokumentami dotyczącymi tych działań i konkursów realizujących PO warto przyswoić informacje niezbędne do poruszania się w żargonie programów unijnych, których znajomość pomoże nam też czytać regulaminy konkursów ze zrozumieniem. Rozważając chęć udziału w PO, należy sobie odpowiedzieć na pytania: które programy skierowane są do nas, czy nasze pomysły mają szansę na realizację od strony formalnej, czy spełniamy podstawowe kryteria dostępu do pomocy regionalnej i/lub horyzontalnej.

Programy unijne z ofertą wsparcia MŚP

Lp.	Nazwa programu	Skrót	Fundusz	Instytucja zarządzająca
1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	POIŚ	EFRR, FS	Ministerstwo Rozwoju
2.	Program Operacyjny Inteligentny Rozwój	POIR	EFRR	
3.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	POWER	EFS	
4.	Program Operacyjny Polska Cyfrowa	POPC	EFRR	
5.	Program Operacyjny Polska Wschodnia	POPW	EFRR	
6.	Regionalne Programy Operacyjne (16)	RPO	EFRR, EFS	Zarządy województw
7.	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	PROW	EFRR, EFS	Ministerstwo Rolnictwa

• MŚP, rodzaje pomocy i innowacje

Większość firm geodezyjnych i geoinformatycznych to podmioty zaliczające się do **mikro-, małych lub średnich przedsiębiorstw (MŚP)**. Zgodnie z obowiązującym od 1 lipca 2014 roku nowym rozporządzeniem Komisji Europejskiej grupę tę definiuje przede wszystkim wielkość obrotów i zatrudnienia. Krótka ściągawka definicji MŚP na schemacie obok. Szczegóły określa broszura PARP publikowana na stronie www.parp.gov.pl w zakładce *Dofinansowanie*. Agencja udostępnia też kwalifikator MŚP, który podpowiada, czy firma należy do tej grupy przedsiębiorstw.

Pomoc regionalna. Pomoc udzielana w ramach RPO przeznaczona jest na wspieranie inwestycji i tworzenie nowych miejsc pracy w słabiej rozwiniętych regionach kraju. Wielkość pomocy zależy przede wszystkim od wysokości PKB regionu w stosunku do średniej unijnej. Firmy działające w regionach, gdzie PKB jest mniejsze, dostają wyższe wsparcie. Pomoc taka ma na celu zmniejszenie dysproporcji w rozwoju ekonomiczno-społecznym pomiędzy poszczególnymi regionami Unii Europejskiej.

Pomoc horyzontalna. Kierowana jest do wszystkich przedsiębiorców – niezależnie od miejsca prowadzenia działalności oraz sektora gospodarki – w celu rozwiązania określonego problemu. Charakter horyzontalny ma również **pomoc de minimis**, która może być udzielana bez ograniczeń sektorowych lub regionalnych. Oznacza ona pomoc publiczną, której ogólna kwota przyznana dowolnemu podmiotowi gospodarczemu nie przekracza 200 tys. euro w dowolnie ustalonym okresie trzech lat budżetowych (100 tys. euro w sektorze transportu drogowego).

Pomoc sektorowa to z kolei pomoc publiczna udzielana wyłącznie przedsiębiorcom z konkretnego sektora gospodarczego.

Każdy rodzaj pomocy powinien wywoływać efekt zachęty, tzn. prowadzić do zmiany zachowania beneficjenta. Konieczne jest zatem złożenie wniosku o udzielenie pomocy przed dniem rozpoczęcia realizacji inwestycji.

Innowacja to proces, w którym tworzymy coś nowego, odkrywczego z niczego albo przekształcamy coś istniejącego w coś, co będzie z jakiegoś punktu widzenia lepsze, przydatniejsze, efektywniejsze, bardziej funkcjonalne itd., w obszarze, w którym tej zmiany chcemy dokonać. Temat przybliży publikacja Oslo Manual opracowana przez ekspertów Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju OECD dostępna np. na stronie RPO Województwa Łódzkiego (www.rpo.lodzkie.pl).

Wydatki (koszty) w projekcie dzielą się na **kwalifikowalne** i **niekwalifikowalne**.

Definiują je na poziomie ogólnokrajowym wytyczne kwalifikowalności wydatków, a na poziomie RPO – odpowiednie podreczniki. Doprecyzowuje tę listę regulamin konkretnego konkursu. **Koszty kwalifikowalne** to koszty ponoszone przez beneficjenta w trakcie realizacji projektu i uwzględnione w trakcie pisania projektu, których część podlega dofinansowaniu ze środków danego działania czy poddziałania realizowanego w ramach programu operacyjnego.

Intensywność wsparcia w programach unijnych jest definiowana jako procentowy udział dofinansowania w kosztach kwalifikowalnych projektu.

• TRL i inteligentne specjalizacje

Często instytucja ogłaszająca konkurs odwołuje się do poziomu gotowości technologii (**Technology Readiness Level, TRL**) rozwiązania prezentowanego w składanym wniosku. Gotowość technologii to nic innego jak etap rozwoju projektu (schemat na s. 10). Poziom TRL mówi, jak blisko (lub daleko) od wdrożenia do produkcji jest dana innowacja. Opis poziomów gotowości technologii dostępny jest np. na stronie internetowej Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (www.ncbir.pl). Stosując TRL, jednostki finansujące projekty (dysponujące różnymi budżetami na projekty będące w poszczególnych fazach rozwoju) mają możliwość oceny, czy innowacja może zostać sfinansowana z danego programu.

Inteligentne specjalizacje. Kolejnym wymogiem, z którym musimy się zmierzyć, pisząc projekt, jest skorelowanie jego celów z krajowymi lub regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami. Są to obszary gospodarcze (branże), które Polska lub dane województwo chce rozwijać i wspierać. Strategia inteligentnej specjalizacji polega na określeniu priorytetów gospodarczych w obszarze B+R+I (badania, rozwój i innowacje) oraz wsparcie innowacyjnych inwestycji w obszarach zapewniających zwiększenie wartości dodanej w danej specjalizacji i tym samym zwiększenie jej konkurencyjności na rynkach zagranicznych.

Krajowe IS składają się z 20 tematów. Dla branży geodezyjnej i geoinformatycznej istotne są dwie: **Inteligentne sieci i technologiczne geoinformacyjne (15) oraz Automatykacja i robotyka procesów technologicznych (17)**. W tych obszarach powinno się poruszać, pisząc projekt w ramach ogólnopolskich programów operacyjnych.

Inteligentne specjalizacje na poziomie regionów znajdują się na stronach RPO dla danego województwa. Pełen spis krajowych inteligentnych specjalizacji publikuje np. na swojej stronie internetowej NCBiR. Na stronie Ministerstwa Gospodarki opublikowany jest z kolei spis osób i metodyka wybierania inteligentnych specjalizacji. Lista IS nie jest listą zamkniętą i wraz z opisem szczegółowym znajduje się np. na stronie <http://iw.org.pl/obszary-inteligentnych-specjalizacji>.

Co ważne, w przypadku projektów informatycznych, w których część badawcza wiąże się z przeprowadzeniem prac B+R w zakresie oprogramowania komputerowego, należy uwzględnić zasady określone w przygotowanym przez OECD Podręczniku Frascati z 2002 r. (str. 53, pkt 2.4.1) udostępnionym na stronie internetowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

• RPO Województwa Śląskiego

Jako przykład regionalnego programu operacyjnego weźmy RPO Województwa Śląskiego. W ramach **Działania 3.2 Innowacje w MŚP** w ramach Osi Priorytetowej III Konkurencyjności MŚP dofinansowanie może zostać przyznane tym projektom, które mają na celu wdrożenie w przedsiębiorstwie innowacji technologicznej (produktowej lub procesowej) już stosowanej w regionie (woj. śląskim), ale nie dłużej niż przez 3 lata.

Dokumentem potwierdzającym, że planowana przez wnioskodawcę inwestycja spełnia powyższe warunki, jest **opinia o innowacyjności projektu** (dostarczenie takiej opinii jest konieczne na etapie wnioskowania), natomiast dokumentem potwierdzającym poprawną realizację projektu zgodnie z opinią o innowacyjności jest **opinia o wdrożeniu** dostarczana na etapie rozliczenia projektu.

Minimalna wartość dofinansowania: 100 tys. zł (wartość obowiązująca na etapie wnioskowania), a **maksymalna** – 2 mln zł. **Całkowita maksymalna wartość projektu:** 10 mln zł (wartość obowiązująca na etapie wnioskowania). **Maksymalny poziom dofinansowania kosztów kwalifikowalnych** wynosi:

- 45% dla mikro- oraz małych przedsiębiorstw;
- 35% dla średnich przedsiębiorstw.

Oficjalne strony internetowe o funduszach unijnych:

- www.funduszeuropejskie.gov.pl
- www.parp.gov.pl
- www.ncbir.pl/programy-krajowe/leader/aktualnosci
- www.polskawschodnia.gov.pl
- www.minrol.gov.pl/Wsparcie-rolnictwa-i-rybolowstwa/PROW-2014-2020

Prace rozwojowe

IX – uruchomiono produkcję na skalę przemysłową

VIII – zakończono badania i demonstrację ostatecznej formy technologii

VII – dokonano demonstracji w warunkach operacyjnych

VI – dokonano demonstracji w warunkach zbliżonych do rzeczywistych

V – zweryfikowano w środowisku zbliżonym do rzeczywistego

IV – zweryfikowano w warunkach laboratoryjnych

III – potwierdzono analitycznie i eksperymentalnie

II – określono koncepcję technologii

Badania przemysłowe

Badania podstawowe

I – zaobserwowano podstawowe zasady danego zjawiska

Dziewięć poziomów gotowości technologii – TRL (oprac. na podst. materiałów NCBiR)

Maksymalny poziom dofinansowania kosztów kwalifikowalnych na poziomie projektu realizowanego na podstawie rozporządzenia ministra infrastruktury i rozwoju z 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 wynosi 50% kosztów kwalifikowalnych dla MŚP.

Planowany termin rozpoczęcia naborów: listopad/grudzień 2016 r.

• PO Inteligentny Rozwój

Najważniejszym programem dla MŚP jest **Program Operacyjny Inteligentny Rozwój**. W ramach POIR przedsiębiorcy będą mogli finansować projekty zawierające następujące aspekty:

- realizacja projektów badawczo-rozwojowych (B+R) w konsorcjach biznesu i nauki,
- wsparcie projektów od pomysłu do rynku,
- szczególne wsparcie dla firm z sektora MŚP,
- koncentracja na obszarach inteligentnych specjalizacji.

Posłużą do tego określone osie priorytetowe. W ramach POIR mamy ich 5, z czego 3 dotyczą bezpośrednio przedsiębiorstw:

1. Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa oraz konsorcja naukowo-przemysłowe (NCBiR),

2. Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach (PARP),

3. Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego (NCBiR).

Poniżej szczegółowo opisane zostały możliwości dofinansowania w ramach wybranych konkursów organizowanych dla tego programu przez dwie instytucje: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości.

• Konkursy organizowane przez NCBiR

• Działanie 1.1. Projekty B+R przedsiębiorstw. Poddziałanie 1.1.1. Badania przemysłowe i prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa. Dofinansowanie udzielane jest na realizację projektów, które obejmują badania przemysłowe i prace rozwojowe albo prace rozwojowe realizowane w celu opracowania innowacji produktowej lub procesowej.

Minimalna wielkość kosztów kwalifikowalnych projektu dofinansowanego w ramach konkursu wynosi 2 mln zł, a maksymalna nie może przekroczyć dla przedsiębiorstwa 20 mln euro (jeżeli projekt obejmuje głównie badania przemy-

słowe) lub 15 mln euro (jeżeli projekt obejmuje głównie prace rozwojowe).

W przypadku szerokiego rozpowszechniania wyników projektu **intensywność wsparcia** na prace badawcze i rozwojowe dodatkowo zwiększa się o premię w wys. 10% lub 15% kosztów kwalifikowalnych projektu.

Finansowanie mogą uzyskać wyłącznie projekty, które w momencie przystępowania do konkursu cechuje poziom gotowości technologii (TRL) co najmniej na poziomie II (patrz schemat powyżej; szczegóły na stronie www.ncbir.pl).

Wnioskodawca może powierzyć realizację części prac w projekcie podwykonawcy. Wartość prac realizowanych na zasadzie podwykonawstwa nie może przekroczyć 50% wartości kosztów kwalifikowalnych. Proces oceny projektu trwa ok. 60 dni.

Zakończenie tegorocznego naboru wniosków zaplanowano na 30 grudnia 2016 r.

• Poddziałanie 1.1.2. Prace B+R związane z wytworzeniem instalacji pilotażowej/demonstracyjnej. Dofinansowanie udzielane jest na realizację projektów, które obejmują wyłącznie prace rozwojowe z uwzględnieniem wytworzenia instalacji demonstracyjnej (prototypu, weryfikują nowe rozwiązania w warunkach zbliżonych do rzeczywistych i operacyjnych). **Minimalna wartość kosztów kwalifikowalnych** projektu dofinansowanego w ramach konkursu wynosi: 5 mln zł. **Maksymalna wartość dofinansowania przedsiębiorstwa** (udzielonej pomocy publicznej) nie może przekroczyć równowartości 15 mln euro na jeden projekt.

Dofinansowanie projektu może być udzielone pod warunkiem zobowiązania się beneficjenta do wdrożenia wyników projektu. Może on sam wdrożyć wyniki badań, jak również sprzedać lub udzielić licencji na ich wykorzystanie, zastrzegając komercjalizację ich wyników.

Zarówno w poddziałaniu 1.1.1., jak i 1.1.2. beneficjent może powierzyć reali-

Działanie 1.1. Poddziałanie 1.1.1. Maksymalna intensywność pomocy (udział w kosztach kwalifikowalnych)

Wielkość przedsiębiorstwa	Pomoc na badania przemysłowe	Pomoc na badania przemysłowe z uwzględnieniem premii	Pomoc na prace rozwojowe	Pomoc na prace rozwojowe z uwzględnieniem premii
Mikro- i małe	70%	80%	45%	60%
Średnie	60%	75%	35%	50%

Działanie 1.1. Poddziałanie 1.1.2. Maksymalna intensywność pomocy (udział w kosztach kwalifikowalnych)

Wielkość przedsiębiorstwa	Pomoc na prace rozwojowe	Pomoc na prace rozwojowe z uwzględnieniem premii
Mikro- i małe	45%	60%
Średnie	35%	50%

zając części prac B+R w projekcie podwykonawcy. Wartość prac realizowanych na zasadzie podwykonawstwa nie może przekroczyć 50% kosztów kwalifikowalnych. Podwykonawcami mogą być tylko uczelnie publiczne, państwowe instytuty badawcze, instytuty PAN lub inne jednostki naukowe będące organizacjami prowadzącymi badania i upowszechniającymi wiedzę, o której mowa w art. 2 pkt 83 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z 17 czerwca 2014 r. Do konkursu mogą startować projekty posiadające co najmniej VI poziom gotowości technologii (TRL), a w projekcie przewidziane jest osiągnięcie poziomu IX.

Nabór wniosków rozpoczął się 6 lipca, a zakończenie zaplanowano na 12 sierpnia 2016 r.

• Przykład praktyczny. Ideą dwóch opisanych poddziałań (1.1.1 i 1.1.2) jest realizacja hasła od pomysłu do produkcji. W konkursach ogłaszanych w ich ramach jako wnioskodawca przedsiębiorca występuje samodzielnie. W pierwszym działaniu firma ma opracowaną pewną koncepcję wdrożenia nowych usług i/lub produktów, poziom gotowości technologii to TRL II. Należy przeprowadzić prace B+R, aby doprowadzić koncepcję do TRL VI. Nasz pomysł polega na zaoferowaniu nowych usług i produktów, które można zrealizować za pomocą zakupu drona, drukarki 3D i specjalistycznego oprogramowania, które dopiero zostanie napisane. W związku z tym w projekcie przewidujemy zakup tych środków trwałych oraz zlecenie firmie zewnętrznej opracowania oprogramowania. Prace te muszą być zgodne z definicją podaną w podręczniku Frascati, aby można je było zakwalifikować jako prace B+R i częściowo zrefinansować. W ramach projektu przeprowadzamy pomiary testowe i obserwacje. Założymy, że drona wykorzystujemy do realizacji zadań przez 3 dni w tygodniu. Miesięczna stawka amortyzacyjna wynosi 5 tys. zł, więc przeliczamy to na ilość czasu wykorzystania drona w projekcie i tyle możemy dopisać do kosztów kwalifikowalnych. Podobnie postępujemy w przypadku pozostałego sprzętu oraz zatrudnionych lub planowanych do zatrudnienia pracowników. Odpowiednią część lub całość związanych z tym kosztów zaliczamy do kosztów kwalifikowalnych projektu. Część tych prac kwalifikujemy jako prace badawcze i dofinansowanie wynosi wtedy 70%, a inna część to prace rozwojowe i wtedy dofinansowanie wynosi 45%. Jako badania przemysłowe i prace rozwojowe (patrz schemat na s. 10) należy rozumieć te, o których mowa w art. 2 pkt 85 i 86 rozporządzenia Komisji (UE)

nr 651/2014 z 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (DzUrz UE L 187 z 26 czerwca 2014 r.).

Należy zaplanować finansowanie naszego projektu i przygotować harmonogram czasowo-rzeczowo-finansowy (dobrze jest wykorzystać w tym celu np. wykres Gantta), co podniesie naszą wiarygodność w oczach oceniających, a nam ułatwi realizację prac.

• Konkursy organizowane przez PARP

• Działanie 2.1. Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw.

W ramach działania przewidziane jest wsparcie tworzenia lub rozwoju centrów badawczo-rozwojowych przedsiębiorców. Ogłoszenie najbliższego konkursu zaplanowano na 29 lipca, rozpoczęcie naboru wniosków na 1 września, a zakończenie – na 31 października 2016 r.

• Działanie 2.3. Innowacje MŚP. Poddziałanie 2.3.2. Bony na innowacje dla MŚP.

Ma ułatwić firmom współpracę z sektorem naukowo-badawczym. Wsparcie udzielane jest na finansowanie usług dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw realizowanych przez jednostkę naukową, przyczyniających się do rozwoju ich produktów (wyrobów i usług). Jest to szansa na rozwój produktów oferowanych przez firmy niemające własnego zaplecza badawczego czy kadry naukowców.

Przedmiotem konkursu jest wybór projektów obejmujących **zakup od wykonawcy usługi polegającej na opracowaniu nowego lub znacząco ulepszanego wyrobu, usługi, technologii produkcji lub nowego projektu wzorniczego**. W ramach projektu może też być zakupiona od wykonawcy usługa dotycząca innowacji nietechnologicznej, o ile będzie towarzyszyła usłudze, o której mowa wyżej. Koszty kwalifikowalne obejmują usługę podstawową oraz koszty innowacji nietechnologicznej, a także materiałów niezbędnych do realizacji usługi podstawowej do poziomu 15% kosztów kwalifikowalnych projektu.

Czym jest innowacja nietechnologiczna? Jest to innowacja organizacyjna i/lub marketingowa. Innowacja organizacyjna to wdrożenie nowej metody organizacyjnej w przyjętych przez firmę zasadach działania, w organizacji miejsca pracy lub w stosunkach z otoczeniem. Innowacja marketingowa to wdrożenie nowej metody marketingowej wiążącej się ze znaczącymi zmianami w projekcie/konstrukcji produktu lub w opakowaniu, dystrybucji, promocji lub strategii cenowej.

Minimalna wartość kosztów kwalifikowalnych projektu ogółem wynosi 60 tys. zł, a **maksymalna** – 400 tys. zł. **Maksymalna intensywność dofinansowania** stanowi 80% wartości kosztów kwalifikowalnych projektu w przypadku mikro- lub małego przedsiębiorcy lub 70% – w przypadku średniego przedsiębiorcy. Oznacza to, że **poziom dofinansowania** wyosi: • od 48 tys. zł do 320 tys. zł w przypadku mikro- i małych firm, • od 42 tys. zł do 280 tys. zł w przypadku projektów średnich firm. **Dofinansowanie w ramach poddziałania jest wypłacane w formie refundacji**. Wykonawca usługi mogą być tylko jednostki naukowe w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy z 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki. Lista tych jednostek jest dostępna na stronie www.bip.nauka.gov.pl/wyniki-oceny-jednostek-naukowych.

Wnioskodawca dokonuje wyboru wykonawcy i udziela zamówień związanych z realizacją projektu, wybierając najbardziej korzystną ofertę, z zachowaniem zasad przejrzystości i uczciwej konkurencji. W przypadku powzięcia uzasadnionej wątpliwości co do zachowania tych zasad PARP może odmówić wypłaty albo zażądać zwrotu pomocy finansowej. Proces wyboru wykonawcy powinien zostać zakończony przed złożeniem wniosku, ale uwaga na termin podpisania umowy! Za rozpoczęcie realizacji projektu zostanie uznane w szczególności podpisanie umowy pomiędzy wnioskodawcą a wykonawcą, będącej prawnie wiążącym zobowiązaniem do realizacji usługi na rzecz wnioskodawcy. Wnioskodawca przed złożeniem wniosku o dofinansowanie może zawrzeć z wykonawcą umowę tylko pod warunkiem zawieszającym jej wykonanie do czasu uzyskania dofinansowania na realizację projektu lub do czasu złożenia wniosku. Nabór wniosków rozpoczął się 6 czerwca, a zakończenie zaplanowano na 30 stycznia 2017 r.

• Działanie 3.2. Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R. Poddziałanie 3.2.1. Badania na rynek.

Wsparcie projektów obejmujących wdrożenie wyników prac B+R przeprowadzonych przez przedsiębiorcę lub nabytych, prowadzących do uruchomienia produkcji nowych produktów lub usług z zachowaniem preferencji dla Krajowych IS. Celem działania jest podniesienie innowacyjności i konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez zapewnienie środków na realizację wdrożeń projektów badawczych. Instrument wpisuje się w cel główny POIR i realizuje jego hasło przewodnie: „od pomysłu do rynku”.

